

B

Medlemsblad

Åhls hembygdsförening

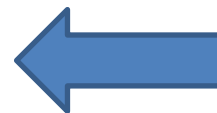
Hjultorget 1, 793 41 Insjön

Febr 2017 Nummer 1 Årgång 18

Årsmöte

Torsdagen den 23 februari 2017 kl. 19.00

på Insjöns Teater

Stadgeenliga förhandlingar Förslag till verksamhetsberättelse på sid 3 - 6
* Diskussion om föreningens framtid * Utdelning från Junkar Bertils fond

*Visning av filmer från Insjön inspelade på 1940- till 1960-talet av
Fritz Thunell. Aldrig tidigare visade offentligt!!

*Smakprov på vårens Insjörevy *Servering

Förslag till dagordning vid föreningens årsmöte 23 febr. 2017

- § 1 Årsmötets öppnande
- § 2 Fråga om mötet är stadgeenligt utlyst
- § 3 Val av ordförande att leda mötets förhandlingar
- § 4 Val av sekreterare att föra mötets protokoll
- § 5 Val av två justeringsmän för mötets protokoll, tillika rösträknare
- § 6 Fråga om godkännande av dagordning, anmälan om övriga frågor
- § 7 Föredragning av styrelsens verksamhetsberättelse
- § 8 Föredragning av styrelsens bokslut
- § 9 Föredragning av revisionsberättelse
- § 10 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för verksamhetsåret 2016
- § 11 Val av föreningens ordförande för 2017
- § 12 Val av ordinarie ledamöter i föreningens styrelse för 2017 och 2018
- § 13 Val av suppleanter i föreningens styrelse för 2017
- § 14 Val av två ordinarie revisorer och en ersättare för 2017
- § 15 Val av ombud till Dalarnas fornminnes- och hembygdsförbunds årsstämma 2017
- § 16 Val av tre ledamöter i valberedning för 2017
- § 17 Beslut om medlemsavgiftens storlek för 2018
- § 18 Behandling av enskilda medlemmars motioner (lämnas senast 17 febr.)
- § 19 Övriga frågor - utdelning av medel från Junkar Bertil Olssons fond
 - ändring av regler för Junkar Bertils Olssons fond
 - information om verksamheten 2017
- § 20 Mötets avslutande

....och nu åter till Norrmalmstorg!

Stenåke Petersson

Vi är säkert många som minns det uttrycket från sensommaren 1773 när nyhetsbevakningen pendlade mellan lasarettet i Helsingborg där Gustaf VI Adolf låg på sitt yttersta och Norrmalmstorg där Janne Olsson och Clark Olofsson höll gisslan i valvet under Kreditbanken. Parallellt pågick även slutspurten inför 1773 års riksdagsval – det som resulterade i den så kallade lotteri-rikdagen, efter slutresultatet 175-175 mellan blocken.

Det var full fart på Norrmalmstorg och i Riksdagen även 230 år tidigare, år 1743. Även då var en kung inblandad eftersom ”rikets ständer”, riksdagen, skulle välja en efterträdare till den barnlöse kung Fredrik I. Det som skulle ha skapat mest rubriker i den tidens Aktuellt och Rapport var dock händelserna som gått till historien som Dalaupproret eller Den stora Daldansen.

Missnöjet jäste bland allmogen i riket över de styrande herrarnas sätt att sköta landets affärer. Motståndet och viljan till kamp var (som vanligt!) störst i Dalarna. Med i bilden fanns ett illa planerat och uselt skött krig mot Ryssland. En stor del av Dalregementet hade utplånats i ett slag vid Villmanstrand 1741 och nya soldatutskrivningar skulle göras. Samtidigt drabbades riket av en svår missväxt 1742 och en rödsotsepidemi, säkert relaterad till fattigdom och elände, skördade tusentals offer.

Dalaallmogen krävde räfst med herrarna och att bli lyssnade på. Beslut om resning fattades efter möten i Leksand och Mora i maj 1743 och budkavlen gick i samtliga dalasockarna. Så här lyder den bevarade budkavlen från Hedemora socken: *"Budkafla till allmänt opbod för Hedemora Sochn, att hwar och EEn, som kan bara Gewär skall inom tålf tilmars tijd, bewäpnad och*

försedd med åtta dagars Kåst inställa sig wijd den wahnliga Socknens mötesplatz, och under dhe förordnade Officerars samt Crono Betienters anförande opbryta samt aftåga dherifrån till Sambleplatz. Den sadant utan laga förfall efftersätter eller denna Budkafla nederlägger, skall som en otrogen Konungens Vndersätare & Rijkens Förrädare achtas och ansees".

Ett stort uppbåd, flera tusen man, samlades på åkrarna vid Helgbo och fortsatte därifrån under ledning av Gustaf Schedin, bokhållare vid Kopparverket i Helgbo, mot Falun och vidare därifrån mot Stockholm 10 juni. Strax före mid-sommar tågade man in i huvudstaden och gruppe-rade sig på Norrmalmstorg. (För tydlighets skull ska sägas att det Norrmalmstorg som stod i centrum för händelserna 1743 i dag heter Gustaf Adolfs Torg).

Det som sedan hände har Rättviksbördige författaren Clas-Göran Bergstrand berättat om i en nyutgiven bok med titeln *"Massakern på Norrmalmstorg - Böndernas kamp för frihet & inflytande"*

Om denna tragiska historia som fick stora konsekvenser för många av de deltagande och deras familjer kommer Clas-Göran Bergstrand till Teatern i Insjön och berättar onsdag 8 mars kl. 19.00.

**Hans bok finns där till försäljning.
Entré 60 kr,
inklusive fika.**

Välkomna!

Åhls och
Gagnefs
Hembygdsföreningar

Olaus Laurentii
släktförening

Åhls hembygdsförenings medlemsblad.

Redaktör och ansvarig utgivare: Hans Hellström

Föreningens adress: Hjultorget 1, 793 41 INSJÖN

Föreningens e-postadress: ahls-hembygd@hotmail.com

- Adressändring kan anmälas på någon av ovanstående adresser eller tel 0247-40193.

Föreningens bankgiro: 725-4154

Föreningens tel: 0247-413 60. Föreningens hemsida: www.hembygd.se/ahls-hembygdforening

ÅHLS HEMBYGDSFÖRENING

Styrelsens verksamhetsberättelse för 2016

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Hans Hellström, ordf. Stenåke Petersson, vice ordf. Mats Lyck, kassör. Mats Bortas, sekr. Lars-Erik Danielsson, Per Gustafsson, Sara Ström och Inger Werlevik, ledamöter. Suppleanter: Åsa Carmesund, Ann-Louise Fändriks, Anders Hollsten, Henry Pollack, Gunnbritt Sundström och Björg Åkerblom. Styrelsen har haft 12 protokollförda sammanträden.

Revisorer har varit Kenneth Forsman och Berit Norman med Börje Karlsson som suppleant.

Årsmötet ägde rum den 25 febr. på Insjöns Teater med sedvanliga årsmötesförhandlingar. Ca 40 personer var närvarande. Som ny ordinarie styrelseledamot valdes Sara Ström, tidigare suppleant, som ersatte Sofia Angel som av sagt sig. Som ny suppleant valdes Björg Åkerblom. Övriga omvaldes. Efter årsmötet berättade Staffan Müller om Hundhagen och andra naturområden i Åhl. Spelmännen bidrog också med några låtar. Som avslutning serverades kaffe/the och smörgås.

Valborgsfirandet kunde även i år genomföras tack vare Torsten Hagman som samordnade det hela. Insjöns BK-Innebandy hade hand om serveringen och lottförsäljningen. Åhls kyrko- och hembygdskör sjöng de välkända vårsångerna, Margareta Kristensson höll vårtalet och ett fyrverkeri utan starka smällar avfyrades. Vädret var i år bra men publiken var trots det inte så stor, ca 100 personer.

Midsommarafton kunde vi även i år genomföra på traditionsenligt sätt tack vare Inger Werleviks arbete med att ta kontakt med alla som behöver hjälpa till för att det ska bli något firande: Blomplockare, lövhämtare, kransbindare, lövrumpflätare, kransbärare, konferencier, spelmän, majstångsresare, försångare, lekledare, lottförsäljare, serveringspersonal Vi kan här inte räkna upp alla som hjälpte till, men särskilt måste nämnas Karin Lundström som var konferencier och midsommartalare, Åhls spelmanslag under Nisse Berglunds ledning, Jan Bergkvist som ledde resningen, Gunilla Hyttsten som ledde sånglekarna och familjen Ström som svarade för serveringen och lottförsäljningen. Den nya boken om Åhlträkten släpptes från majstångens topp och försäljningen av den inleddes. Publiken på ca 500, roade sig också med lottköp och att fika. Även i arbetet med att göra iordning lövrumpen och kransarna dagen före deltog glädjande många. De blev bjudna på fika som Gunnbritt Sundström ordnade.

Gruvvandringarna har i år genomförts fyra onsdagar i juli. Ett 70-tal personer har deltagit. Dessutom har flera grupper från företag guidats och många enskilda vandringar har genomförts. Lars-Erik Danielsson har varit ledare, och han har också gått igenom och röjt lederna. Han har också tillsammans med Lars Lövgren från kommunen förbättrat gruvleden till Svedjegruvan, Stålgruvan och Sommarberget, som också har försetts med nya skyltar, finansierade av kommunen. Den leden, med namnet JÄRNFYRAN, invigdes lördagen 17 sept. då ett 50-tal personer kom, även representanter från kommunen. Per Gustafsson bjöd även detta år på musik vid gruvvandringarna, framförd på horn.

Även övriga *Vandringsleder* – Ålheden och Knippboheden - har gått igenom av Lars-Erik Danielsson. Kyrkstigen som går från Bjursås till Åhls kyrka har, med hjälp av statliga medel, under hösten röjts för bättre framkomlighet. Det är Per Gustafsson, Trons Lasse Matsson, Lars-Erik Danielsson och Anders Hollsten som arbetat med detta vilket kommer att slutföras 2017 med nya spångar och märkning.

Årets **medlemsresa** planerades att gå till Birka, Sala silvergruva och brandområdet i Västmanland. På grund av otillräckligt intresse blev dock resan inställd, trots ett omfattande förberedelsearbete av Anders Hollsten.

Söndagen den 7 augusti var det dags för årets **Hembygdsdag** på Vattberget. Eftersom det var 100 år sedan Minnesgården invigdes och Hembygdsrörelsen i Sverige firade 100 år hade Stenåke Petersson ordnat med flera arrangemang: Teaterföreställningen "Gruvdrängen och den stora Trolljakten" för barn 3-9 år spelades upp både på Hjultorget och vid Minnesgården. "Spår av forntiden i Åhl och dess omgivningar" berättade Maria Lannerbro Norell om. Fotoutställning med ett urval bilder ur föreningens arkiv visades. Anna-Karin Andersson från Sveriges Hembygdsförbund berättade om hembygdsrörelsen och Hans Hellström berättade om Minnesgårdens tillblivelse. Anna-Karin delade ut Dalarnas Hembygdsförbunds förtjänstdiplom till Anders Hollsten och Henry Pollack som varit aktiva i föreningen sedan mitten av 1990-talet. Minnesgården och Åhlénpaviljongen visades också. Åhls Församling hade på förmiddagen en friluftsgudstjänst vid Minnesgården. Servering var ordnad i vanlig ordning av Gunnbritt Sundström i gamla skolhuset. Ett 80-tal personer deltog i arrangemanget.

I september hade vi de tre traditionella **brasaftnarna**. Vid den första var det som vanligt glödstekt sill med musik av några av spelmännen. På den andra var det Stig Olsson och filmaren Sebastian Jakobsson som visade sin film om fiolspelaren och levnadskonstnären Ville Thors från Malung och på den tredje fick vi av Stina Kallin höra om arbetet med att ta fram den nya boken om Åhlträsket. Sammanlagt besöktes brasaftnarna av ca 60 personer.

Måndagsvandringarna har genomförts 36 gånger till olika mål i Åhl och grannsocknarna med Lars-Erik Danielsson som ledare. Antalet deltagare har varit 18 i medeltal.

I samarbete med PRO Åhl-Insjön har vi återupplivat studiecirkeln **Insjön förr och nu**, där vi går igenom vår beskrivning av byarna i Åhl och kompletterar den.

Vid avslutningen för **Insjöns skolor** upplät vi lokal för servering av tårta och saft.

I början av oktober besöktes vi av **andraklassbarnen vid Insjöns skola**, som även i år fick uppleva hur det var förr i tiden att leva på en gård i Åhl och att gå i skolan. Gunnbritt Sundström, Lars-Erik Danielsson och Hans Hellström visade.

Instruktioner av folklekar har genomförts för förskolebarn av Elisabeth Långbergs.

Åhlénpaviljongen har varit öppen dagligen 27 juni – 21 aug, den 27 aug (Insjödagen) och 10 sept (Clas Ohlsons bolagsstämma). 13 av våra medlemmar har alternerat att vara guider där. Även några visningar för grupper har anordnats i samarbete med Clas Ohlsonmuseet och vid våra egna arrangemang. Antal besökare har varit ca 1385 mot ca 1230 året före. Ansvarig för paviljongen har varit Stenåke Petersson, som också ställt samman en miniatyreställning över 2016 års företag – Roséns Slöjd.

Gamla skolan har lånats ut till olika sällskap, företag och föreningar vid ett tiotal tillfällen.

Insjöns Teater har under året hyrts ut till Humlan, PRO, Insjöns Intresseförening, Åhls församling, Åhls sockenråd, Insjöns Square Dancers och några andra lokala föreningar samt privatpersoner. Revygruppen Smulan, efterföljare till Humlan, har i år inte gett några föreställningar men har under

hösten haft övningar inför 2017. Utställningsmontrar med fornfynd i Åhl och Julius Segerströms fiolbyggarverktyg har ställts upp. Toaletterna i källaren har renoverats, kallvinden har tilläggsisolerats och nytt brandlarm har installerats.

Det omfattande arbetet med den nya **boken om Åhlträkten**, som påbörjades 2015 har slutförts. Arbetsgruppen har utgjorts av Stina Kallin, Emma Frost, Ingrid Knuters, Ann-Britt Enström och Linn Sund. Dalarnas Försäkringsbolags Kulturstiftelse har bidragit till finansieringen. Boken släpptes vid majstångsresningen och ett stort antal böcker har sålts, både av föreningen och av flera återförsäljare.

Vid **Minnesgården** har arbete med att lyfta tiondeladan påbörjats. En del inventarier som fanns där har avyttrats; en piporgel till Karlstad och en tryckpress till Åhus.

Städning av en del av kommunens mark på **Vattberget** har även detta år ordnats av Henry Pollack och hans "gubbgäng".

Nya kartor över alla vandringsleder inkl. gruvområdet har tagits fram av Lars-Erik Danielsson och Lars Lövgren. Kartorna med gamla namn har uppdaterats av Henry Pollack.

Arbete med en **turistbroschyr** över Åhl har slutförts av Stenåke Petersson, Per Gustafsson och Ann-Louise Fändriks. Den kommer att tryckas upp under 2017.

Registrering i **Bygdeband** av tidigare digitaliserade bilder från vårt bildarkiv har fortsatt med hjälp av Viola Länsmans Haglund.

Digitalisering av filmer från Humlans revyer har digitaliserats under Henry Pollacks ledning.

Åhléns varuhus på Klarabergsgatan i Stockholm lånade av oss en Åhlträkt som under hela sommaren var utställd i ett av deras skyltfönster. I samband därmed sålde Åhléns produkter med mönster från Åhlträkten, som de hade tagit fram i samarbete med Skansens trätkammare.

Almanackan för år 2017, som är den tjugosjunde, har som tema två verksamheter som startade för 100 år sedan, nämligen Bröderna Tysklind och Handelsbanken i Insjön..

Medlemsbladet har kommit ut med fyra nummer under året.

Gåvor har skänkts till föreningen av flera personer. Särskilt bör nämnas dels från Ingrid Bergmans dödsbo genom arvingen Anna Lindell: värdefulla böcker och räkenskaper avseende Johansson & Helmer, dels från familjen Stefan Tunell: räkenskaper mm avseende Silja Textilateljéer och intressanta filmer tagna av Fritz Thunell. Från Ralf Måågs dödsbo har dels erhållits ersättning för arbetet med bouppteckning och arvsskifte utfört av Hans Hellström, dels en fäbodstugeinredning som placerats i Spaxkammaren på Minnesgården. Även åhlträktssdelar har erhållits.

Föreningens bidrag från **Junkar Bertil Olssons fond**, 50 000 kr till upprustningen av Helgobadet, utdelades formellt vid årsmötet.

Föreningens **syfte och verksamhet** har gått igenom av styrelsen under hösten. I samband därmed har även synpunkter lämnats till Sveriges Hembygdsförbund om dess vision.

Vi har även detta år lämnat synpunkter till **kommunen** om vägs skyltningen i Insjön, fortfarande utan något konkret resultat.

Kontakter har hafts med Leksands kommun, Åhls Sockenråd, Insjöns Intresseförening och Studieförbundet.

Vid **Dalarnas Hembygdsförbunds** årsmöte i Falun hade föreningen tre representanter.

Medlemsavgiften har varit 100 kronor för makar/sambor (tidigare 75 kronor) och 75 kronor för enskild (tidigare 50 kronor).

Medlemsantalet var vid årets slut 795 mot 803 vid årets början. 13 nya medlemmar har tillkommit men 21 medlemmar har avlidit eller tagits bort då de inte betalat avgiften.

Åhl den 16 januari 2017

Hans Hellström

Stenåke Petersson

Mats Lyck

Mats Bortas

Lars-Erik Danielsson

Per Gustafsson

Sara Ström

Inger Werlevik

Valberedningen för Åhls hembygdsförening 2017 Preliminärt

Funktion	För år	Nuvarande 2016	Förslag
Ordförande	2017	Hans Hellström	<i>ej klart</i>
Ledamöter för	2017-2018	Sara Ström Inger Werlevik Per Gustafsson	Sara Ström Inger Werlevik Hans Hellström
Suppleant	2017	Anders Hollsten	Anders Hollsten
Suppleant	2017	Ann-Louise Fändriks	Ann-Louise Fändriks
Suppleant	2017	Gunnbritt Sundström	Gunnbritt Sundström
Suppleant	2017	Henry Pollack	Henry Pollack
Suppleant	2017	Björg Åkerblom	Olle Bergfors
Suppleant	2017	Åsa Carmesund	Åsa Carmesund.
Suppleant	2017	-	Ola Pettersson
Revisor	2017	Kenneth Forsman	Kenneth Forsman
Revisor	2017	Berit Norman	Berit Norman
Revisorssuppl	2017	Börje Karlsson	Börje Karlsson

*Ledamöter valda vid årsmötet 2016 för 2016 och 2017: Stenåke Petersson, Mats Lyck, Lars-Erik Danielsson, Mats Bortas. Nya på resp plats anges med **fet stil**.*

Nya medlemmar

Under 2016 har vi blivit 13 nya medlemmar. Ett 15-tal har emellertid avlidit och några har också lämnat föreningen så att vi nu minskat antalet medlemmar från 803 till 795. Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen: Sven-Erik Mååg, Hans Hedblom, Markus Busk & Anne Salo, Pia & Stellan Anliot, Bengt & Christina Åhlman, Ingemar & Marja Hellstenis, Hans Nyman, Marita Seigerud Tallbrink och Ingela Berg Tufvesson.

Minns du leken?

Historiens hjul rullar vidare. I dag blir igår i morgon – och förrgår känns redan långt, långt borta. Vad minns du av din barndoms lekar och upptåg? Vad minns du av alla kalas och fester, av alla snälla tanter och sura gubbar som man blev jagad av när man pallade rovor eller bjöd på lite hartsfiol?

Hembygdsföreningen vill få veta hur det var, direkt från dig som var med, antingen du var barn på 30-talet eller tillhörde den första lego-generationen.

Här nedan bjuder vi på lite inspiration – några korta avsnitt hämtade från Ann-Louise Fändriks nyutkomna bok ”Tillbaka hem”. Låt dig svepas med av nostalgien och förflytta dig till din barndom. När du kommer till årsmötet 23 febr 2017 på Teatern finns där en miniutställning som ger dig ännu mera hjälp på vägen till barndomen! Där kommer du också att stöta på någon av oss undertecknade som gärna vill fråga vad du minns! Där finns också Ann-Louise bok att köpa för dig som önskar.

*Britt-Marie Andersson Karin Nyrén
Leif Franz Ann-Louise Fändriks*

Och nu säger vi som mamma brukade göra: Gå ut och lek!

Vi var ofta många som lekte tillsammans och i olika åldrar. De yngre lärde sig lekarna av de äldre. Många lekar var roligare när man var fler som på vårarna när man spelade kula och hoppade hage eller på vintrarna när man gjorde långa tåg av sparkar och körde utför den farliga vintervägen där timmerbilarna kunde dyka upp.

Sommartid blev det mycket kurragömma; dunk-kurragömma och vinkleken. I vinkleken räddade man en fångad kamrat genom att vinka från något gömställe.

Det fanns många gömställen i trädgårdarna bland träd, buskar och hallonhäckar. På vår gård fanns en liten slänt kantad med Ölandstok. Där var ett utmärkt gömställe för man kunde ligga raklång i slänten utan att synas.

En lek kallades för Slänga tavlor. En var slängare som tog var och en av deltagarna i tur och ordning i båda händerna och snurrade

runt. Sedan släppte man taget om kamraten som då måste frysa fast i den ställning han eller hon ramlat i. Slängaren utsåg sedan vilken tavla som var bäst och den blev då ny slängare.

En gång när vi lekte det hemma på gården hos en kamrat och jag var slängare, så kommer en mamma till en av kamraterna på cykel. Hon stannar och skäller argsint ut mig. Hon har minsann stått i fönstret och sett hur jag slängde omkull hennes pojke som var yngre än jag. Så jag borde ju veta bättre. Om jag fick någon chans att förklara leken, vet jag inte. Jag kommer bara ihåg att jag kände mig så fruktansvärt orättvist behandlad. Kränkningen satt fast som en tagg i många år när jag såg pojkens mamma.

Men ibland fick man snygga till sig och vara inne med lekarna!

Vill du komma på mitt kalas? Det var väl den gemenskapen som vi barn uppskattade mest d.v.s. att få bli bjuden på någons födelsedagskalas. Vi var ofta många barn på kalasen och grupplekarna hörde till. Vi lekte exempelvis ”Gömma nyckel” då man kunde få leta utifrån tipset om det var fågel, fisk eller mitt emellan, ”Ryska Posten” som var väl mest spännande om det var pojkar med för man skulle bestämma om man ville ha handtag, famntag, klapp eller kyss, ”Farfars byxor” som var en riktig fnisslek då det gällde att kunna vara allvarlig när man fick en fråga och svara farfars byxor utan att skratta, ”Hela havet stormar” där alla gick runt ett antal stolar och när musiken stannade blev någon utan stol och den skräck man kände för att vara den som skulle bli utan, ”Syltkrukan” där en var säljare och en var kund medan resten var syltkrukor. Man bestämde i förväg vilken sylt man skulle vara och fick sedan sitta på huk med armarna under knävecken. Kunden fick låtsas-smaka och avgöra om sylten var söt eller sur. Därefter valde kunden sin sylt och syltburken bars bort av kunden och säljaren.

Årets höjdpunkt för alla barn var ändå områdets gemensamma julfest i församlingshemmet. En fest där alla var med både stora och små. Runt väggarna fanns uppdukade långbord med saft och kaffe. Jullekarna runt granen ringlade sig i flera ringar med de

minsta barnen innerst tillsammans med sina föräldrar. Alla deltog i dansen. Ibland gick det väldigt fort som när man försökte hänga med i Karusellen och var rädd att tappa taget.

Avslutningen på dansen var alltid Raketen när vi stampade och skrek med armarna sträckta mot taket.

Det alla väntade på var ändå ljudet av de

tunga stegen, käppens dunsande i golvet och dunkandet på dörren. Tomten !

Det var en imponerande syn när han kom in genom dörren. Än i dag är just den bilden av tomten för mig "den riktiga tomten" som jag föreställer mig att han skall se ut.

(Texten ovan är utdrag ur Ann-Louise Fändriks bok.)

Julfest i Församlingshemmet i slutet av 1940-talet. Kan du hitta dig själv?

Vad betyder ortnamnen?

2016 fick vi en ny bok om ortnamns betydelse. Det var Institutet för språk och folkminnen som gav ut *Svenskt Ortnamnslexikon*. Det är en revidering av den bok med samma namn som gavs ut 2003. Den nya boken innehåller ca 6 300 ortnamn från hela Sverige. Här finns samtliga namn på landsdelar, landskap, län, socknar, städer, kommuner och de flesta tätorter. Dessutom finns en hel del andra kända platser och naturnamn. Det mesta i denna artikel är hämtat från denna skrift. Dessutom finns i Åhls sockens historia del 3 en detaljerad genomgång av namnen på alla byar i Åhl. Där kan ni ta reda på allt om namnen Byngsbodarna, Sesbygging och alla andra bynamn i Åhl. Det går vi inte in på här.

Att **Åhl** eller **Ål** troligen syftar på dialektordet **ål** som betyder *strimma* eller *remsa* här med syftning på den höjd, Vattberget, som ligger centralt i socknens huvudbygd, vet ni säkert redan. Och att samhället **Insjön** fick sitt namn efter sjön med samma namn efter att järnvägen fick sin ändstation vid sjön har beskrivits i andra artiklar.

Nu ska vi göra några utflykter utanför Åhl och titta på vad de ortnamn betyder som vi stöter på.

När vi åker från Insjön mot Borlänge kommer vi först till **Gagnef**. **Gagn** är sannolikt det fornnordiska ordet som betyder *gen*. **Nef** är dialektordet *näv* som betyder *näbb* eller *näs*. **Gagnef** avser i så fall det stora näset vid kyrkan över vilket en genväg leder förbi forsarna i Österdalälven. *Forts i nästa nummer.*
/Hans Hellström med *Svenskt ortnamnslexikon*, Uppsala 2016 som källa